

HSV

STOP

POWIEDZ STOP WIRUSOWI HSV.
SPRAWDŹ, JAK ZAPOBIEGAĆ I LECZYĆ.
WEJDŹ NA [AIDS.GOV.PL](https://aids.gov.pl)

Bezpłatne, drukowane wydawnictwa
Krajowego Centrum ds. AIDS
można zamówić, pisząc na adres:

**ul. Samsonowska 1,
02-829 Warszawa**

lub

**aids@aids.gov.pl
tel. 22 331 77 77**

Elektroniczne wersje
wszystkich publikacji wydanych
przez Krajowe Centrum ds. AIDS
znajdują się
na stronie internetowej
aids.gov.pl

HSV - LUDZKI WIRUS OPRYSZCZKI ZWYKŁEJ

WPROWADZENIE

Wyróżniamy
dwa typy wirusa
opryszczki zwykłej
(**HSV**, ang. *herpes
simplex virus*):
HSV-1 i HSV-2.

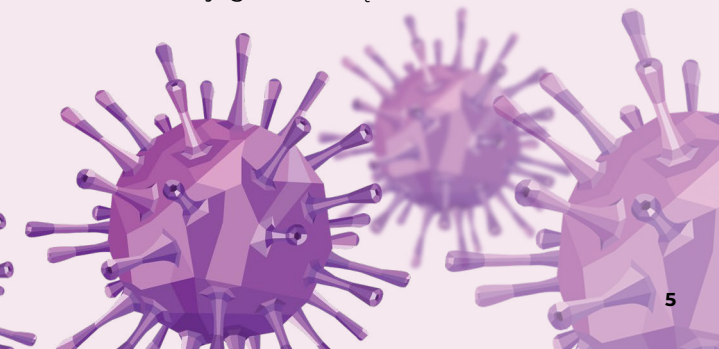

Zakażenie **HSV-1** jest częstsze i wywołuje zmiany opryszczkowe głównie **od pasa w górę**, najczęściej w obrębie jamy ustnej, natomiast **HSV-2** – głównie **od pasa w dół**, najczęściej w okolicy narządów płciowych. Niekiedy lokalizacja może być odwrotna, objawy jednak pozostają takie same.

Zakażenie jest bardzo rozpowszechnione (zwłaszcza HSV-1). Może dojść do niego podczas bezpośredniego kontaktu z wydzielinami osoby zakażonej – w trakcie kontaktów seksualnych (całowanie, kontakty oralne, dopochwowe, analne, manualne) lub bliskich kontaktów nieseksualnych, a także podczas porodu naturalnego.

Pierwotne zakażenie jest zazwyczaj **objawowe** (tylko w 30% przypadków objawy nie występują) i przebiega z powstaniem drobnych, zlewaających się, swędzących pęcherzyków, które następnie pękają, tworząc bolesne owrzodzenia. Zazwyczaj występuje również gorączka, bóle mięśni, ból głowy i powiększenie węzłów chłonnych. Owrzodzenia wywołane przez HSV zwiększają ryzyko transmisji HIV nawet kilkukrotnie.

Szczególnie niebezpieczne jest **pierwotne zakażenie HSV** w **okresie okołoporodowym**, ponieważ istnieje duże ryzyko wystąpienia ciężkiego zakażenia u noworodka, co może skutkować nawet jego śmiercią.

OBJAWY

Po zakażeniu pierwotnym wirus przedostaje się drogą nerwów do zwojów czuciowych, gdzie pozostaje **w stanie uśpiania**.

W razie spadku odporności (stres, brak snu, niedożywienie, nadmierne używanie alkoholu, choroby nowotworowe, nadmierna ekspozycja na słońce) może dojść do jego **reaktywacji** i rozwoju charakterystycznych pęcherzyków oraz owrzodzeń w obrębie skóry lub błon śluzowych (jamy ustnej, spojówek, penisa, odbytu, sromu itp.).

Pierwszymi objawami sugerującymi reaktywację wirusa są **świąd i drętwienie skóry**, spowodowane wędrówką wirusa ze zwojów czuciowych do skóry i błon śluzowych. Pojawiają się **pęcherzyki** wypełnione przezroczystym lub mętnym płynem, które następnie pękają, co prowadzi do powstania bolesnych owrzodzeń.

Zakaźność jest największa w przypadku kontaktu z wydzieliną pęcherzyków, jednak nawet w fazie bezobjawowej może dochodzić do transmisji wirusa. Obecność owrzodzeń i związanego z nimi stanu zapalnego kilkukrotnie zwiększa ryzyko zakażenia HIV.

DIAGNOSTYKA

W większości przypadków obraz kliniczny jest na tyle charakterystyczny, że **nie jest konieczne** wykonywanie żadnych badań dodatkowych.

W przypadkach wątpliwych wykonuje się **badanie molekularne PCR** z wymazu ze zmian.
Cechuje je wysoka czułość i łatwość wykonania.

Badania serologiczne, polegające na wykrywaniu we krwi przeciwciał przeciw HSV, mają ograniczone wskazania kliniczne i powinny być stosowane **w niejasnych sytuacjach klinicznych wyłącznie przez lekarzy specjalistów.**

LECZENIE

Polega na doustnym stosowaniu **acyklowiru** lub jego pochodnych. Jedynie w przypadku ciężkiego przebiegu zakażenia konieczna jest hospitalizacja i leczenie dożylnie.

Podawanie acyklowiru należy rozpocząć **jak najszybciej** (najlepiej w ciągu pierwszych 5 dni od wystąpienia objawów) i kontynuować do pokrycia się wszystkich zmian strupem.

Nie zaleca się leczenia

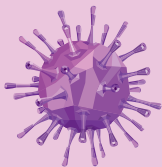
miejscowego (maści) z uwagi na niższą skuteczność i ryzyko rozwoju oporności wirusa. Kremy i pudry w płynie mogą sprzyjać występowaniu zakażeń bakteryjnych, czego konsekwencją może być ropienie i bliznowacenie zmian.

PROFILAKTYKA

Największe ryzyko zakażenia opryszczką narządów płciowych istnieje podczas **kontaktów seksualnych**, gdy nastąpi kontakt z wydzieliną pęcherzyków lub owrzodzeń zakażonego partnera. Najczęściej jednak dolegliwości bólowe odczuwane przez chorego uniemożliwiają bliskie kontakty.

Prezerwatywa lub inne metody barierowe stanowią jedynie **częściową ochronę**, ponieważ do transmisji zakażenia może dojść również podczas pocałunków, kontaktów oralnych czy innego rodzaju pieszczot – nawet gdy objawy w postaci zmian pęcherzykowych lub owrzodzeń nie są widoczne.

W przypadku przebiegu zakażenia z nawrotami, także o niewielkim nasileniu, można rozważyć **okresowe przyjmowanie acyklowiru**, co może zmniejszyć ryzyko transmisji HSV i HIV.

Czy istnieje konieczność informowania partnerów seksualnych?

Tak, zawsze zaleca się informowanie partnerów w przypadku wszystkich zakażeń przenoszonych drogą płciową.

Jeśli zakażenie HSV dotyczy tylko jednego z partnerów, należy rozważyć **profilaktyczne stosowanie acyklowiru** u osoby zakażonej, a także **unikanie bliskich kontaktów**, gdy widoczne są zmiany pęcherzykowe lub owrzodzenia.

Używanie prezerwatyw lub innych metod barierowych może zmniejszyć ryzyko transmisji HSV.

Bibliografia:

1. Patel R, Kennedy OJ, Clarke E, et al. 2017 European guidelines for the management of genital herpes. *International Journal of STD & AIDS*. 2017; 28 (14): 1366-1379. doi: 10.1177/0956462417727194.
2. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/herpes-simplex-virus> [dostęp: 16.09.2024].

Więcej informacji
o HSV
i innych zakażeniach
przenoszonych drogą płciową
znajdziesz na stronie
aids.gov.pl

Znajdź nas na Facebooku:
facebook.com/kcaids

Jeśli chcesz porozmawiać z ekspertem
na temat HIV/AIDS
lub innych zakażeń przenoszonych
drogą płciową, możesz:

✉ napisać
do Poradni Internetowej HIV/AIDS:
aids.gov.pl/pi/
lub

☎ zadzwonić
do Telefonu Zaufania HIV/AIDS
800 888 448

(połączenie bezpłatne)

Autor:

dr Bartosz Szetela

Konsultacja merytoryczna:

dr hab. Monika Bociąga-Jasik, prof. UJ

Redakcja językowa:

Iwona Gąsior

Projekt graficzny:

OKOVABI Katarzyna Jackiewicz

Egzemplarz bezpłatny

sfinansowany przez Krajowe Centrum ds. AIDS
ze środków Ministerstwa Zdrowia

Ministerstwo
Zdrowia

Wydanie I, Warszawa 2025 r.

© Copyright by Krajowe Centrum ds. AIDS